

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 56. An sit aliquando obligatio sequendi probabiliorem relictâ probabili.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

eo, quod ipsi judicant probabilius, formando sibi conscientiam secundum dicta n. 307. & 377., atque id evincunt rationes n. 454. allatæ, ad quas accedit, quod facilius sit unum decipi, quàm plures. 5. Etiam possunt contra iudicium suorum sequi illud, quod ipsi bonâ fide putant esse probabilius vel melius: poterit tamen esse res suspecta, si agatur de suo vel suorum commodo, quia se facile insinuat vitiosus amor proprius. 6. Si nollent explere munus suum sed torpere ac per alios agere omnia, rectè ait *Eliz.* minus malè acturos, si semper velut clausis oculis sequantur communem sententiam suorum Consultariorum, nisi horum vel illorum rationes apparerent esse meliores, quia facilius est pauciores decipi quàm plures. Quod ad bellum inchoandum attinet, dicitur ad præceptum 5. Decalogi.

Q. 56. An sit aliquando obligatio sequendi *457*
probabiliorē relictâ minùs probabili. R.

§. I. Negant *Vasq.* d. 63. c. 1. *Hann* l. 2. tr. 1. controv. 3. n. *Carden.* in 1. crisi d. 55. à n. 14. & d. 56. à n. 914. *Teril.* in Reg. q. 20. aliique multi, nam universaliter dicunt in omni materia esse licitum sequi opinionem probabilē relictâ probabiliorē. Si opponas, v. g. Ministrum Sacramenti teneri sequi probabiliorē de valore, Respondent, oppositam in istis circumstantiis non esse probabilem nisi speculative, se autem loqui de *practicè* probabili, illam autem vocant *practicè* probabilem, quæ probabiliter asserit licere etiam in his & istis circumstantiis, opinio autem dicens v. g. licere conficere Eucharistiam in pane filigineo, non est probabilis: sed claritùs videmur loqui, si dicamus, quod sit obligatio sequendi probabiliorē relictâ minùs probabili, 1. si minor probabilitas sit tantùm speculativa, uti à n. 117. dictum est. 2. Si obster lex vel mandatum Superioris,

rioris, uti ibidem est dictum. 3. Si contractus vel quasi contractus prohibeat sequi minus probabilem, uti est in Judice &c. 4. Si charitas erga proximum vel seipsum aliter postulet. 5. Si alioqui Sacramentum exponeretur periculo nullitatis, ita ut aliud postulet reverentia Christo rerum Sacrarum Auctori debita, uti dicitur de Sacramentis: Vide etiam dicenda n. 476.

De Judice, Advocato &c Item de Medico plura addentur l. 4. c. 3., ubi etiam agitur de obligatione Professorum & Concionatorum publicè docentium.

458

§. II. *Th. Sanchez* in Decal. l. 2. c. I. n. 6. *Sporer* hic n. 50. alique docent pro articulo mortis esse obligationem ad sequendam probabiliorem aut saltem tutiorem, etiamsi non adsit alia ratio, quàm quòd sit pro articulo mortis, quia sic videtur suadere charitas erga seipsum, ut in eo momento, à quo pendet æternitas, eligantur tutissima: è contrà *Io. Sanchez*, *Lugo* alique apud *Dianam* p. 2. tr. 13. R. 9. & *Gob.* in *Clypeo* p. 1 n. 162. negant, quia cùm nullum superlit periculum peccati formalis, & sic operans omnino prudenter operetur, non est cur hoc minus possit in morte quàm in vita, hinc *Carden.* in 2. crisi d. 4. n. 8. ait, *sententia illa, quòd liceat sequi probabilem relicta probabiliore, improprie dicitur minus tuta, quia formaliter est tutissima, & solum dicitur materialiter minus tuta, propterea, quòd exponatur periculo peccati materialis, quòd vitare non tenemur: de hoc tamen redibit sermo n. 471. & 475. ubi explicabitur, quo sensu sententia benignior dicatur tutior, & laxiores tutissimæ, quòd hic applicari debet, nam illa obligatio exponeret moribundos gravissimis molestiis, anxietatibus & periculis desperandi, tenerentur enim conari elicere semper actus intensissimos, iterum confiteri omnia delicta & scrupulos, continuè renovare dolorem de peccatis*

catis & petere novam absolutionem &c. Quamvis autem tutius sit in articulo mortis ista facere, tamen non esset tutius sed periculosius, judicare se ad id obligari, uti ibi probabitur, ergo dicendum est esse tantum consilii, ut in eo articulo quantum fieri potest, sequamur etiam materialiter tutiora, quia nempe hoc ipsum valde gratum est Deo, nolle etiam materialiter agere contra ullam ipsius voluntatem.

Q. 37. An è contrà, præter hætenus dicta, sit etiam aliunde specialis obligatio quandoque sequendi unam probabilem relictâ probabiliore vel aliâ similiter probabili. R.

§ I. Dixi à n. 432. ad hoc specialiter obligari subditum; & à n. 443. etiam Confessarium, nunc addo universaliter, quod quivis, qui licite potest, teneatur sequi probabilem relictâ probabiliore, si hoc postulet salus vel emolumentum, præsertim spirituale, proprium vel alienum, ea enim est lex charitatis, ut mihi & proximo profum, ubi licite & commodè possum: v. g. si sequendo sententiam minùs probabilem impedire possim aliquod peccatum proximi, ad id teneor ex charitate, quia id licite possum, secundum dicta à n. 268. & etiam commodè possum, uti supponitur.

§ II. Docent præterea Gob. & Lohney esse specialem obligationem sequendi minùs probabilem in his casibus, nempe si agatur de valore Matrimonii, uti habent plurimi Theologi & Juristæ cum Sanch. de matr. l. I. d. 18. n. 7. Item quando agitur de valore testamenti vel favore religionis, uti habet cum aliis multis Barbofa. Item quando agitur de potestate clavium & jurisdictione Ecclesiæ. Item quando minùs probabilis sententia favet piæ causæ, uti teneant 20. Auctores apud Martham, teste Gob. in clypeo p. I. n. 175. Addit Carden. in I. crisi d. 17., si sine